

ELEKTRÁRNA PŘEROV

DIPLOMOVÁ PRÁCE

01 MĚSTO - širší vztahy

Toto je první ze tří částí diplomové práce

01 | Město

Seznamuje čtenáře s prostředím města Přerova. Zabývá se vztahy, analyzuje kulturní stavby a dění ve městě.

02 | Místo

Popisuje historii a vývoj řešeného objektu a jeho bezprostředního okolí. Uvádí několik vybraných příkladů, které byly použity jako referenční.

03 | Návrh

Představuje konečnou architektonickou studii.

OBSAH

MOTIVACE K VÝBĚRU ZADÁNÍ	6-7
ŠIRŠÍ VZTAHY A OKOLÍ	8-11
DOPRAVA	12-17
KULTURA V PŘEROVĚ	18-25
O PŘEROVU V KOSTCE	26-31
POUŽITÉ ZDROJE	32-34

Motivace k výběru zadání

V Přerově jsem strávil značnou část svého dětství. Mám zde rodinu a cítím tak k místu stále jistou míru náležitosti. Přerov je v mnohém specifický. Významný dopravní uzel se skvělou dostupností, tvořící na mapě průsečík tras vedoucích ze severu na jih a z východu na západ, které mu předurčují jistou míru významu. Současně a zejména v poslední době město potýká se značným odlivem obyvatelstva a mnohými dalšími problémy.

Objekt bývalé elektrárny jsem si vybral, protože kolem něj často jezdím a mrzí mě, v jakém stavu se nachází. Celý areál postupně chátrá. Ještě v roce 2019 byla elektrárna spolu se sousedícími objekty nabízena k prodeji za necelých 9 mil. korun. Nyní jej vlastní soukromá společnost specializující se na rekonstrukce ale také demolice staveb.

Rád bych elektrárně našel nové, smyslupné využití. Mou ambicí je nejen kultivace objektu samotného, ale zároveň snaha přispět na atraktivitě města jako celku a vytvořit zde místo, které bude sloužit nejen místním, ale také lidem z širšího okolí.

obr. A1.1 ↑

obr. A1.2 ↓

ŠIRŠÍ VZTAHY A OKOLÍ

Přerov je významnou dopravní křižovatkou, ležící na hlavní železniční trase Praha - Ostrava. Současně zde prochází i další trať spojující Brno a Ostravu.

Ve výstavbě je navíc poslední chybějící úsek dálnice D1 Říkovice - Přerov, který tak město propojí i z hlediska dopravy automobilové.

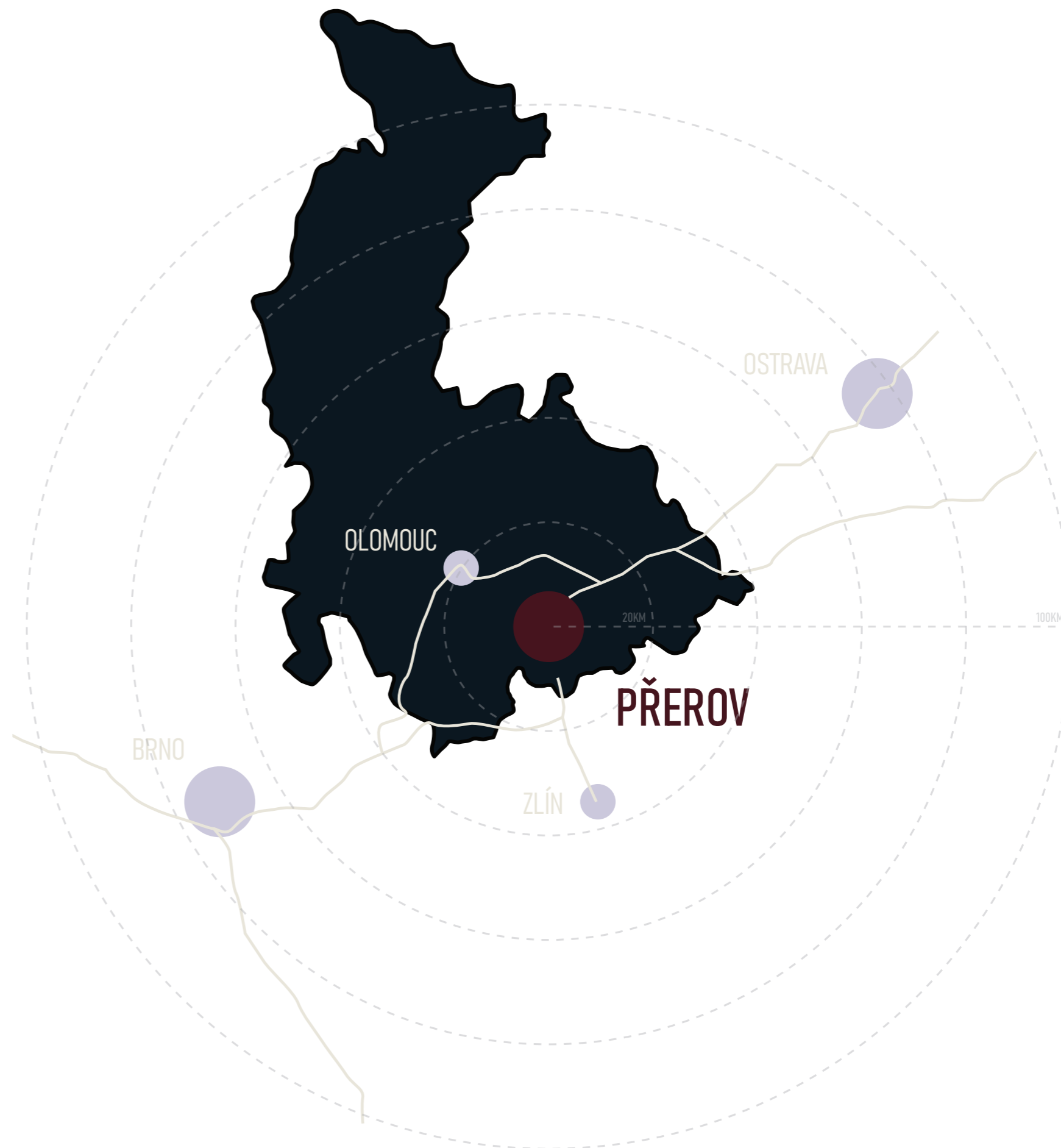
Klíčové kromě dopravního napojení je i okolí města. Region Haná s největším městem, stotisícovou Olomoucí, které je od Přerova vzdálené přibližně 20 kilometrů. Pomyslný trojúhelník dotváří přibližně 30km vzdálený Prostějov se zhruba 43 tisíci obyvatel.

Ve vzdálenosti do 40 km se nacházejí další významná města. Můžeme jmenovat například Kroměříž (25km - 28 tis. ob.) Hranice (30km - 17,5 tis. ob.), Holešov (20km - 11,5 tis. ob.), Bystřice pod Hostýnem (20km - 8 tis. ob.), Lipník nad Bečvou (15km - 8 tis. ob.) ale také Zlín (40km - 73 tis. ob.) nebo Otrokovice (35km - 17 tis. ob.).

Po zmiňované dálnici D1 se lze také do hodiny dostat do přibližně 80km vzdáleného Brna a Ostravy.

Celkově tak v okruhu 40 km kolem města v roce 2010 žilo přibližně 660 tis. obyvatel. Necelých 100 tis. ve věku 0-14 let, asi 450 tis. ve věku 15-64 let a lehce přes 100 tis. ve věku 65 a více let.

Nachází se zde také několik univerzit, například Universita Palackého v Olomouci se 22 tis. studentů a Univerzita Tomáše Bati s asi 12 tis. studenty (2023).

DOPRAVA

Dopravní situace ve městě byla dlouhou dobu neúnosná. Kolony aut zejména v oblasti ulic Polní a Velká Dlážka byly denním chlebem Přerovanů.

Situace se mírně zlepšila vybudováním série kruhových objezdů, kterých je ve městě opravdu nespočet a dále také stavbou tzv. "městského průpichu", který tvoří novou dopravní páteř mezi příjezdem do města z jihu (směr D1 od Brna) a exitem směrem na Olomouc a úsekem dálnice D1 pokračujícím do Ostravy.

Povedlo se tak alespoň částečné odklonění tranzitní dopravy mimo samotné centrum města. I tak je však dopravní situace ve městě kritická. Značnou úlevu by městu měla přinést dostavba posledního úseku dálnice D1, jejíž stavba probíhá od prosince minulého roku a jejíž uvedení do provozu je plánované na rok 2025.

Kromě automobilové dopravy vede městem i železnice s přímými spoji jak do Prahy (cca. 2h30) tak do Brna (1h15) nebo Ostravy (1h).

Ve městě také funguje městská hromadná doprava. Jedná se o 12 linek obsluhovaných 22 nízkopodlažními autobusy.

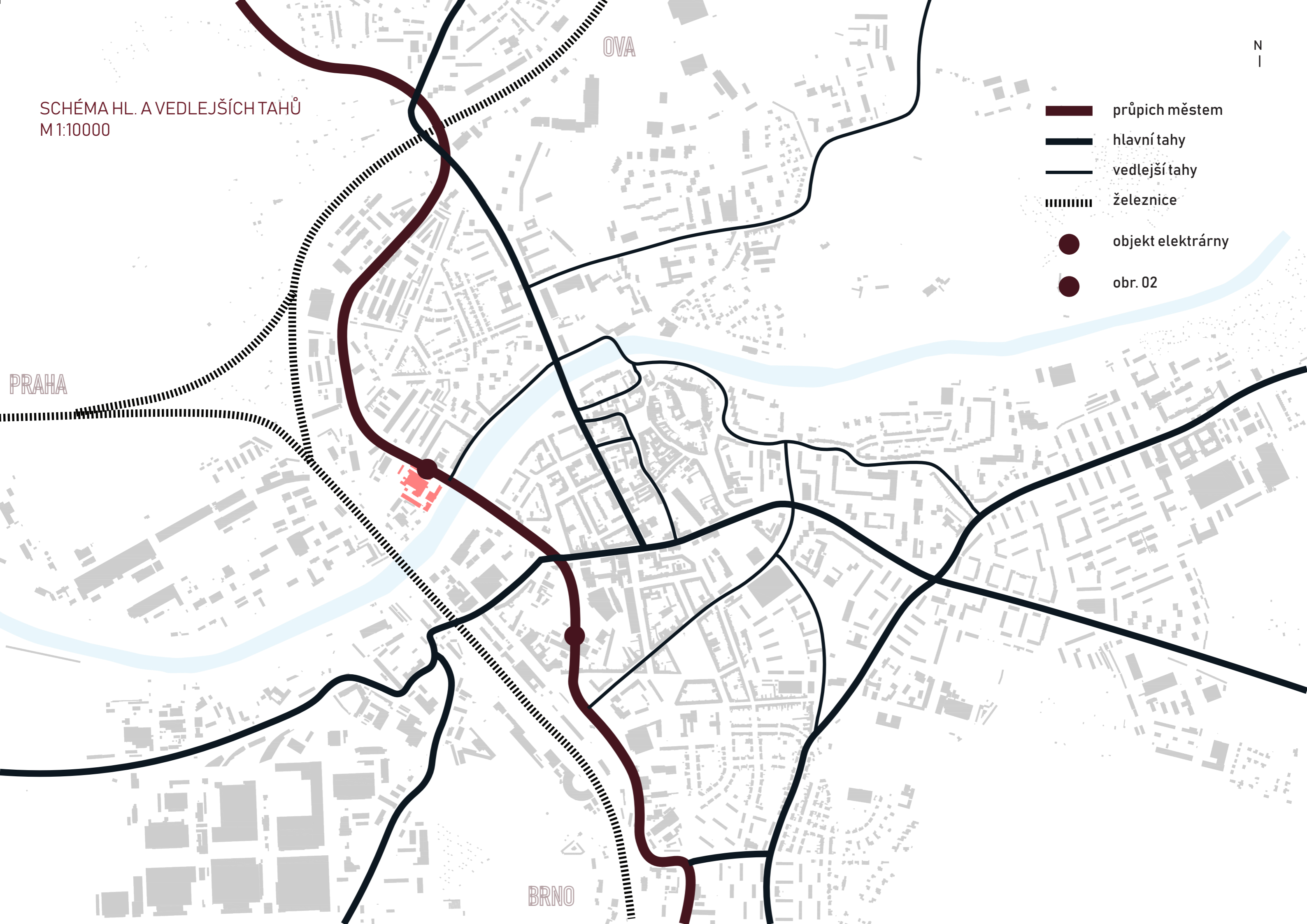

obr. 1.01 ↑ ulice Velká Dlážka

obr. 1.02 ↓ průpich městem viz. situace

SCHÉMA HL. A VEDLEJŠÍCH TAHŮ
M 1:10000

N
I

- průpich městem
- hlavní tahy
- vedlejší tahy
- železnice
- objekt elektrárny
- obr. 02

PRAHA

OVA

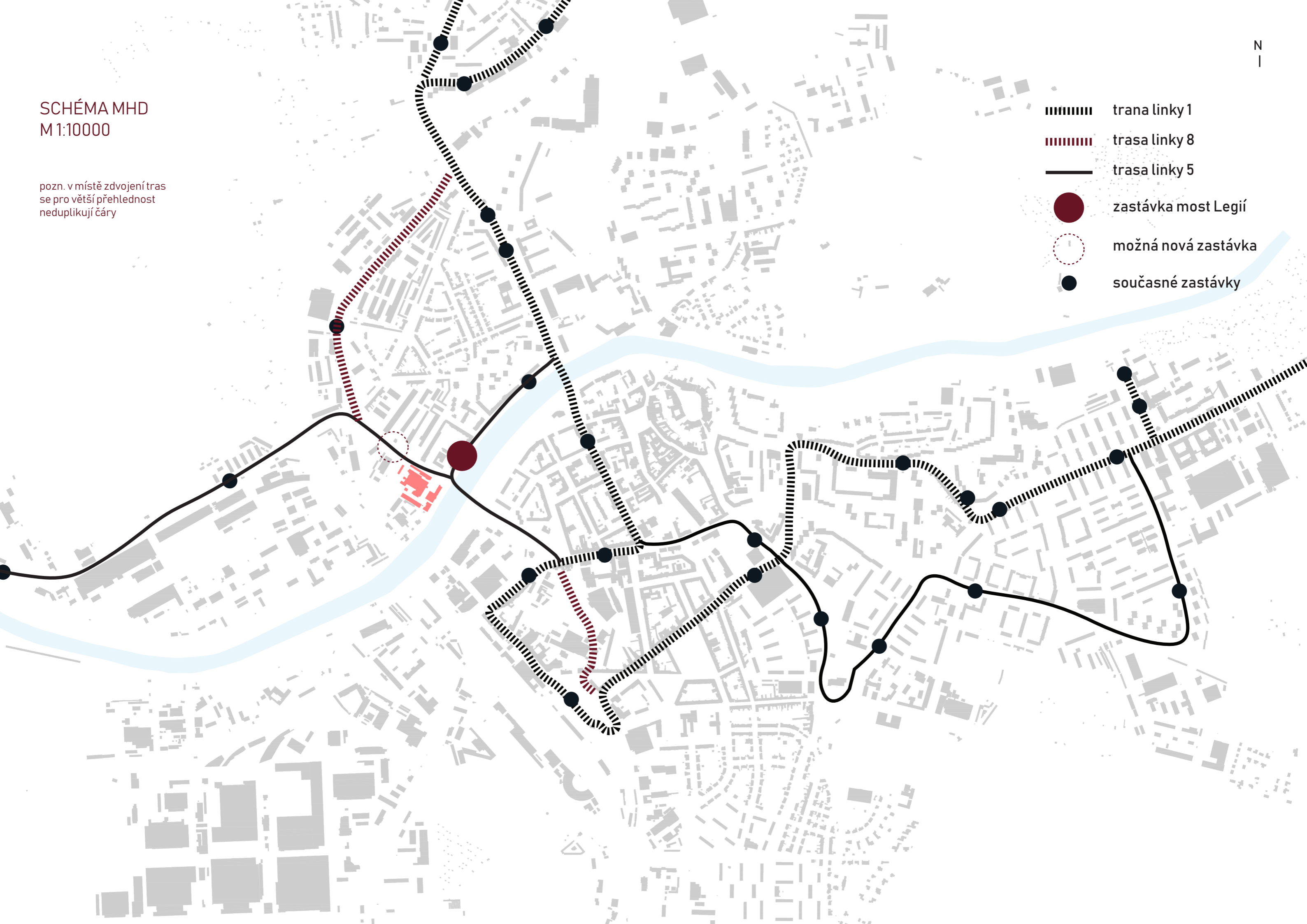
BRNO

SCHÉMA MHD
M 1:10000

pozn. v místě zdvojení tras
se pro větší přehlednost
neduplikují čáry

N
|

- trasa linky 1
- trasa linky 8
- trasa linky 5
- zastávka most Legií
- možná nová zastávka
- současné zastávky

KULTURNÍ ŽIVOT V PŘEROVĚ

V Přerově se v průběhu celého roku koná množství kulturních akcí převážně koncentrovaných v samotném centru města. Přerov nemá vlastní divadlo nebo větší galerii a tak většinu těchto funkcí zastává sál Městského domu na náměstí T.G. Masaryka.

Objekt z konce 19. století disponuje hlavním sálem o rozměrech 17x15 metrů s celkovou kapacitou přibližně 400 míst. Konají se zde převážně koncerty a plesy ale také například zasedání zastupitelstva. Za zmínku stojí Československý jazzový festival pořádaný každoročně během října.

Na Horním náměstí pak najdeme Galerii města Přerova. Jedná se o malou galerii v prostorách bývalé stolárny na zámku v Přerově. Nabízí scénu o kapacitě 90 míst.

Hned naproti se nachází klub Teplo. Konají se zde převážně výukové programy pro místní školy ale také plesy z důvodu nedostačující kapacity Městského domu. Kapacita hlavního sálu činí 300 míst.

Kromě toho se v Přerově každoročně koná festival Hudební léto na hradbách. Město také disponuje divadelní letní scénou mezi hradbami, avšak se značně omezenou kapacitou.

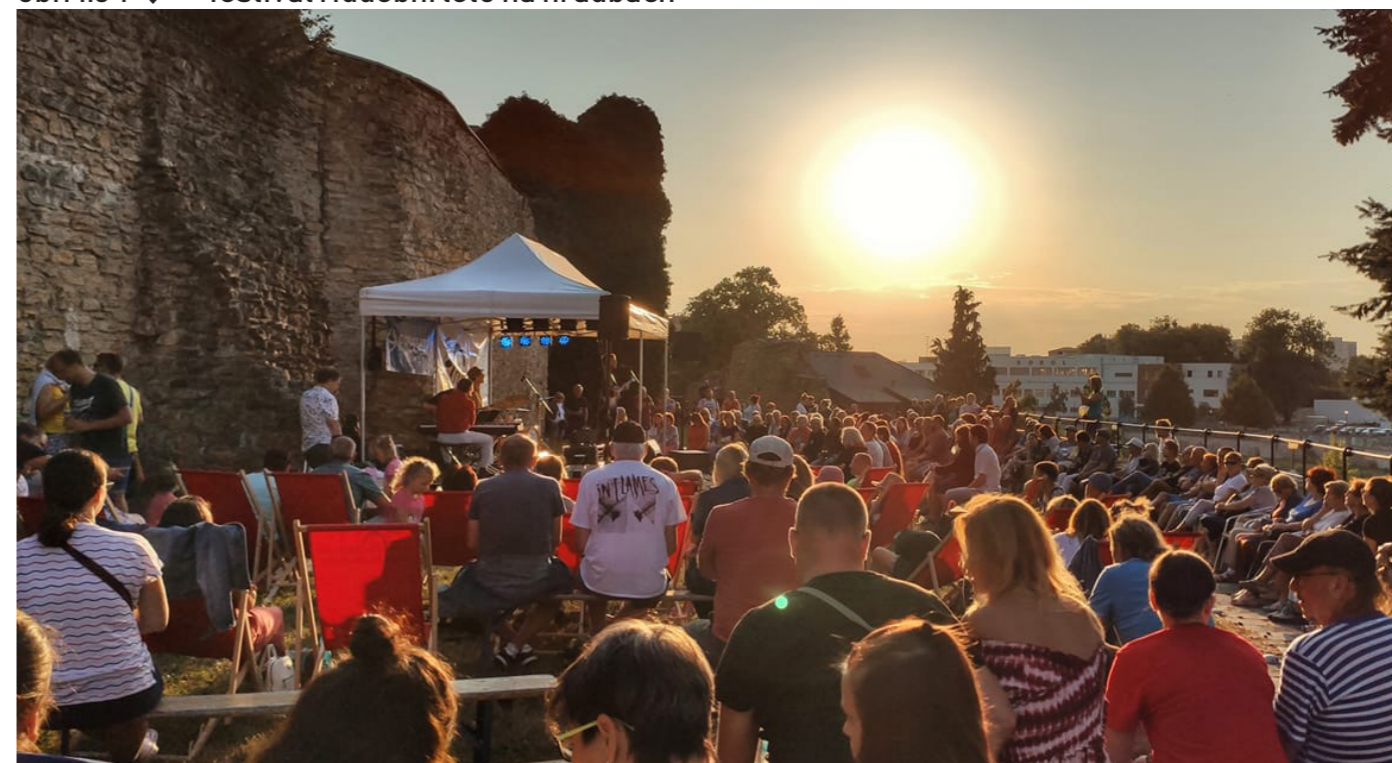
Ve městě se také nachází kino Hvězda se sálem o kapacitě 399 míst.

V obchodní pasáži nedaleko náměstí T.G. Masaryka donedávka fungovala výstavní síň. Ta však byla zrušena a v jejích prostorech dnes po dobu plánované rekonstrukce budovy magistrátu pracují úředníci.

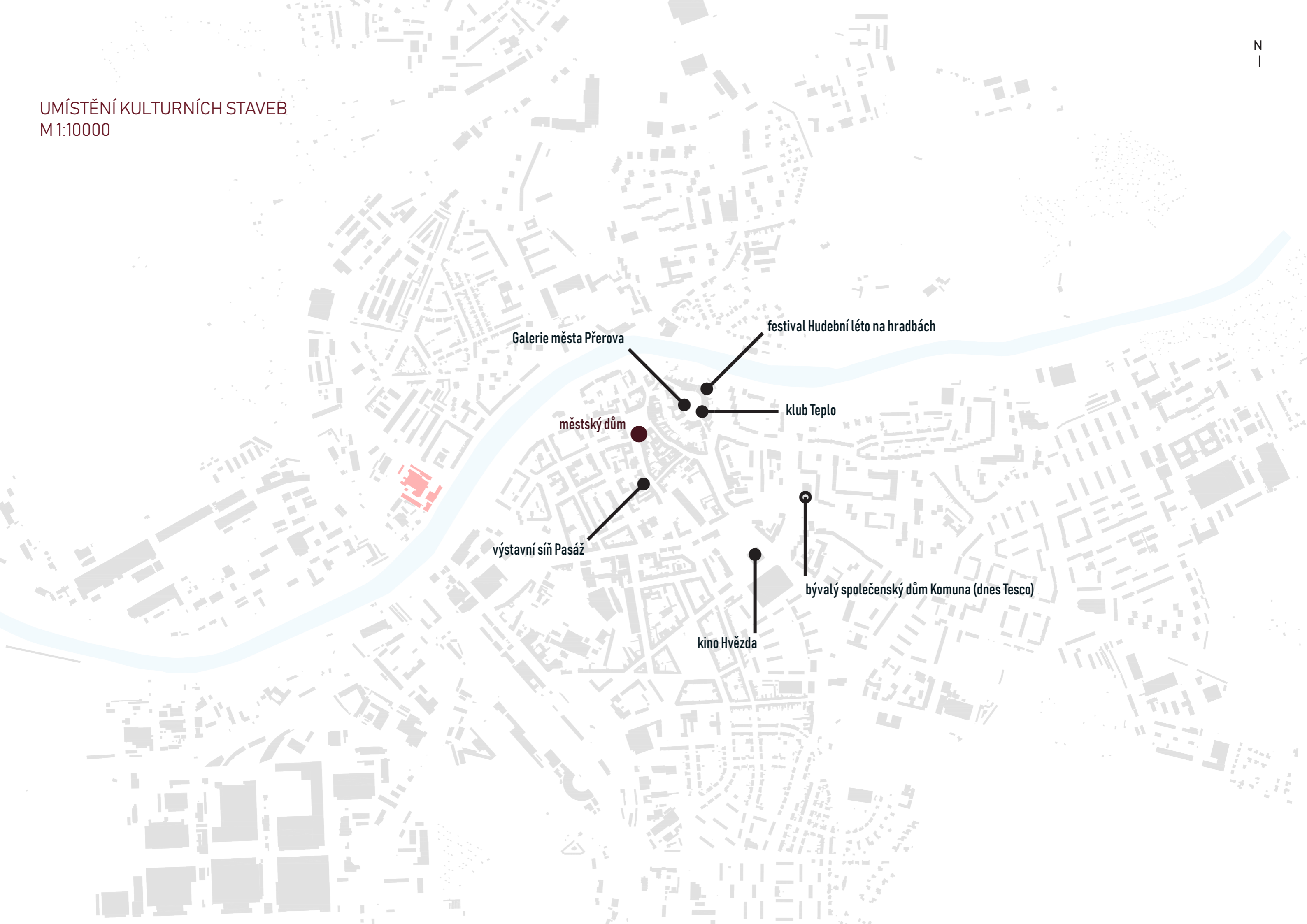

obr. 1.03 ↑ Městský dům v Přerově

obr. 1.04 ↓ festival Hudební léto na hradbách

UMÍSTĚNÍ KULTURNÍCH STAVEB
M 1:10000

Galerie města Přerova

festival Hudební léto na hradbách

městský dům

klub Teplo

výstavní síň Pasáž

kino Hvězda

bývalý společenský dům Komuna (dnes Tesco)

obr.1.05 ↑ Velký sál Městského domu v Přerově

obr.1.07 ↑ Galerie města Přerova

obr.1.06 ↓ Malý sál Městského domu v Přerově

obr.1.08 ↓ Galerie města Přerova

obr. 1.09 ↑ kino Hvězda

obr. 1.11 ↑ klub Teplo

obr. 1.10 ↓ interiér kina Hvězda

obr. 1.12 ↓ interiér klubu Teplo

KULTURNÍ ŽIVOT V PŘEROVĚ

obr. 1.13 ↑ bývalý spolkový dům Komuna

Na rohu ulic Bayerova a tř. 17. listopadu v minulosti stával spolkový dům Komuna, postavený roku 1924 dle návrhu architekta Roberta Motky.

Po záplavách v červenci roku 1997 byl objekt v havarijním stavu a kromě restaurace nebyl nadále využíván.

V srpnu 2005 objekt od ČD koupila soukromá společnost. Během roku 2006 byla budova vyjmuta ze seznamu kulturních památek načež v únoru 2007 byl dům za kontroverzních okolností během několika dní srovnán se zemí.

Dnes na jeho místě stojí supermarket Tesco.

obr. 1.14 ↑ demolice Komuny

obr. 1.15 ↓ stejné místo v roce 2016

O PŘEROVĚ V KOSTCE

První písemná zmínka pochází z roku 1141. Roku 1256 jej král Přemysl Otakar II. povýšil na královské město. Jistou dobu zde pobývaly rody Pernštejnů a Žerotínů. Na počátku 17. století zde také působil Jan Amos Komenský.

Na významu nabyl Přerov roku 1841 spolu s vybudováním železniční tratě z Vídně do Olomouce .

V druhé polovině dvacátého století doznalo město značných změn. Jakožto v průmyslovém centru zde došlo spolu se zvýšenou poptávkou po bydlení podobně jako v mnoha jiných městech k masivní výstavbě panelových sídlišť, která se nevyhla ani bližšímu centru města. Počet obyvatel se tak v rozmezí 40 let takřka zdvojnásobil z 29 tisíc (1930) na 51 tisíc (1991). Od té doby se město potýká se značným odlivem obyvatel.

Za kontroverzní lze označit například výstavbu budovy EMOS v samotném centru města, které ustoupila celá severní strana Masarykova náměstí nebo výstavbu výšového sídliště na ulici Palackého.

Lze zde ale najít i řadu kvalitních realizací. Za zmínku stojí například činžovní dům na Bartošově 14, od vídeňského architekta přerovského původu Oskara Oehlera. Ten je také autorem administrativní budovy elektrárny S.M.E. na Tržní 20.

V blízkosti hlavního nádraží se nachází funkcionalistický palác Elektra od brněnského architekta Bohuslava Fuchse. U řeky Bečvy stojí přerovská Sokolovna z roku 1936.

Z aktuálnějších realizací lze zmínit například Tyršův most od Aleny Šrámkové.

V absolutním centru v oblasti Horního náměstí je zachována středověká struktura domů z 15 století. Nachází se zde také Přerovský zámek. Centrum města je od roku 1992 městskou památkovou zónou.

V Přerově se nachází dvě gymnázia a soukromá Vysoká škola logistiky s přibližně 800 studenty.

obr. 1.16 ↑ historické jádro Přerova

obr. 1.17 ↓ budova magistrátu na náměstí T.G. Masaryka

obr. 1.18 ↑ sídliště na ulici Palackého

obr. 1.19 ↓ sokolovna na pravém břehu Bečvy

obr. 1.20 ↑ palác Elektra, Husova ulice, 60. léta 20.st

obr. 1.21 ↓ činžovní dům od Oskara Oehlera, Bartošova ul.

obr.1.22 ↑ Tyršův most od Aleny Srámkové

obr.1.24 ↑ dolní náměstí T.G.Masaryka, nalevo auta parkující před budovou magistrátu

obr.1.23 ↓ městské hradby

obr.1.25 ↓ městský park Michalov

ZDROJE POUŽITÝCH INFORMACÍ

- 1.01) DRECHSLER, Aleš, Věra FIŠMISTROVÁ a Jiří LAPÁČEK. Dějiny města Přerova v datech. Přerov: Město Přerov, 2006. ISBN 8023972022.
- 1.02) LAPÁČEK, Jiří a Břetislav PASSINGER. Pobečví v proměnách času: obce Kojetínska, Přerovska, Lipnicka a Hranicka na pohlednicích. Přerov: Elan, 2010. ISBN 8023951785.
- 1.03) Přerov. povídání o městě. Přerov: Město Přerov, 2000. ISBN 8023861735.
- 1) <https://www.sokolskepamatky.eu/objekty/detail/nova-sokolovna-prerov>, [dostupné online 11.5.2023]
- 2) https://issuu.com/vkol/docs/krok-3-2020-www_5_/s/12346887, [dostupné online 11.5.2023]
- 3) <https://cceamoba.cz/souteze/tgm-16>, [dostupné online 11.5.2023]
- 4) https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/bagry-dal-bouraji-komunu-nezastavil-je-ani-zakon.A070222_083006_domaci_cen/diskuse, [dostupné online 11.5.2023]
- 5) <https://www.prerov.eu/cs/magistrat/tiskove-centrum/tiskove-zpravy-2018/tz-cervenec-2018/kino-hvezda-ma-spatnou-strechu-oprava-prijde-asi-na-15-milionu.html>, [dostupné online 11.5.2023]
- 6) https://prerovsky.denik.cz/zpravy_region/jak-to-tehdy-bylo-s-prerovskou-komunou-20170409.html, [dostupné online 12.5.2023]
- 7) https://www.idnes.cz/olomouc/zpravy/prerov-komuna-demolice-pamatka-market-podvrh-posudek.A170424_2321115_olomouc-zpravy_stk, [dostupné online 12.5.2023]
- 8) https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Amos_Komensk%C3%BD, [dostupné online 12.5.2023]
- 9) <https://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99erov>, [dostupné online 12.5.2023]
- 10) <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pern%C5%A1tejnov%C3%A9>, [dostupné online 12.5.2023]
- 11) https://cs.wikipedia.org/wiki/Oskar_Oehler, [dostupné online 12.5.2023]
- 12) <https://docplayer.cz/75500550-Jakob-gartner-architekt-moravy-a-slezska.html>, [dostupné online 12.5.2023]
- 13) https://prerovsky.denik.cz/zpravy_region/prerov-ma-nejhezci-namesti-na-morave-podle-hlasova.html, [dostupné online 12.5.2023]
- 14) <https://pitv.cz/2019/07/prerovska-scena-mezi-hradbami-bude-kazdy-ctvrtek-patrit-divadlu/>, [dostupné online 12.5.2023]
- 15) <https://www.prerov.eu/cs/o-prerove/kam-za-kulturou/letni-divadelni-scena/>, [dostupné online 12.5.2023]
- 16) <https://www.prerov.eu/cs/magistrat/tiskove-centrum/aktuality-prerov-2022/aktuality-prosinec-2022/vystavni-sin-pasaz-se-na-cas-uzavre-po-rekonstrukci-budovy-na-namesti-tgm-se-galerie-vrati.html>, [dostupné online 12.5.2023]
- 17) <http://www.kis-prerov.cz/cs/vystavni-sin-pasaz/>, [dostupné online 12.5.2023]
- 18) https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/bagry-dal-bouraji-komunu-nezastavil-je-ani-zakon.A070222_083006_domaci_cen, [dostupné online 12.5.2023]

ZDROJE OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

- obr. A1 - A2 autor
- obr. 1.01 <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/2823161-jak-se-vyhnot-zacpam-v-prerove-poradi-na-nej-frekventovanejsich-mistech-kamery>
- obr. 1.02 https://i.ytimg.com/vi/qW008_K9QMo/maxresdefault.jpg
- obr. 1.03 <http://www.mdprerov.cz/galerie/obrazky/imager.php?img=8358&x=945&y=630&hash=466d-767dc5a8b0dc0d51ffd480a8bf7b>
- obr. 1.04 <https://www.facebook.com/photo/?fbid=522166236376759&set=pb.100057501616508.-2207520000>
- obr. 1.05 a 1.06 <http://www.mdprerov.cz/cs/budova-mestskeho-domu/technicke-parametry-prostor.html>
- obr. 1.08 <https://www.kudyznudy.cz/aktivity/galerie-mesta-prerov>
- obr. 1.09 <https://www.prerov.eu/galerie/obrazky/imager.php?img=22158&x=6000&y=4000&hash=ce-104b4abe1697d6691e81eb2f388493&ratio=1>
- obr. 1.10 <https://www.facebook.com/KinoHvezdaPrerov/photos/a.586098561579203/1433959003459817/?-type=3>
- obr. 1.11 <https://prerovsky.rej.cz/images/var/prerov/article/2021/03/headlineView/P3190203.jpeg>
- obr. 1.12 https://scontent-prg1-1.xx.fbcdn.net/v/t39.30808-6/330631633_756428329163461_2652211798195713789_n.jpg?stp=dst-jpg_p720x720&nc_cat=107&ccb=1-7&nc_sid=8bfeb9&nc_ohc=UsqA10kh2eMAX-wbi8k&nc_ht=scontent-prg1-1.xx&oh=00_AfA-7sCPYmDw2CdamSy9o-JfMBmPJYkWN0c5W_EhCJ_3A&oe=645F9619
- obr. 1.13 https://1gr.cz/fotky/idnes/17/052/vidw/STK6b3f47_komuna_hist.jpg
- obr. 1.14 <https://prerovsky.denik.cz/galerie/jak-to-bylo-s-prerovskou-komunou.html?back=1077139474-2649-60&photo=7>
- obr. 1.15 <https://en.mapy.cz/zakladni?pano=1&pid=43966538&newest=1&yaw=0.345&fov=1.257&pitch=-0.159&x=17.4565331&y=49.4529527&z=17>
- obr. 1.16 https://www.facebook.com/photo/?fbid=506740674595427&set=a.470181051584723&locale=cs_CZ
- obr. 1.17 <https://www.hanackyvecernik.cz/uploads/article/10434/pic/TGM.16.JPG>
- obr. 1.18 <https://www.lhotaulipnika.cz/turistika?id=142533&action=detail>

ZDROJE OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

obr. 1.19

<https://olomouc.rozhlas.cz/prerovskou-sokolovnu-projektoval-zak-architekta-jana-kotery-6398694#&gid=1&pid=1>

obr. 1.20

<https://prerov.nejlepsi-adresa.cz/pohlednice/Nadrazi-a-Husova-ulice-9#gallery-1>

obr. 1.21

https://www.google.com/maps/place/Barto%C5%A1ova+2300%2F14,+P%C5%99erov+I-M%C4%9Bsto,+750+02+P%C5%99erov/@49.4522612,17.4472475,3a,90y,103.64h,90.46t/data=!3m6!1e1!3m4!1sXj-f7yBR5hKV_Bd5wX3QEw!2e0!7i16384!8i8192!4m7!3m6!1s0x4713aea3ba091689:0xf4cad904e9995bda!8m2!3d49.4522441!4d17.4474442!10e5!16s%2Fg%2F11c5f6hcbh

obr. 1.22

<https://en.mapy.cz/?sourcep=foto&idp=1584748>

obr. 1.23

<https://www.ok-tourism.cz/cil/mestske-hradby-prerov/>

obr. 1.24

<https://www.prerov.eu/galerie/obrazky/image.php?img=17676&x=2816&y=1880>

obr. 1.25

<https://www.ok-tourism.cz/cil/mestsky-park-michalov/>